

PROGRAM KONSERWATORSKI DOTYCZĄCY PRAC RENOWACYJNYCH PRZY MUROWANEJ KAPLICZCE W SIEDLISKACH, GMINA BOBOWA, POWIAT GORLICE, WOJ. MAŁOPOLSKIE.

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Krakowie
Delegatura w Nowym Sączu
ul. Wiśniowickiego 127, 33-300 Nowy Sącz
tel./fax 18 441 84-84

Józef Stanisław Stec, 2019

PRACOWNIA PLASTYCZNA I KONSERWATORSKA

Załącznik do pisma
DNS-11.5183.24.2019.MH¹

Z UPOWAŻNIENIEM
Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora
Zabytków w Krakowie

33-300 Nowy Sącz, ul. Długosza 71/18
NIP 724-138-04-96 REGON 120488141

mgr inż. arch. Witold Król
Kierownik Delegatury
w Nowym Sączu

Kapliczka w Siedliskach stanowi cenny przykład kapliczek słupowych z terenu Pogórza Ciężkowickiego. Jej największym urokiem jest jej autentyczność. Wybudowana z kamienia i gliny, również gliną pierwotnie została wylepiona i pomalowana wapnem. Duża ilość pobrań świadczy o wielokrotnym jej odmalowywaniu.

STAN ZACHOWANIA

Niestety w ostatnim czasie stan zachowania kapliczki dramatycznie się pogarsza /pomimo doraźnych napraw okolicznych mieszkańców, którzy przy kapliczce odprawiają nabożeństwa/. Szczegółowy stan zachowania pokazują fotografie zamieszczone poniżej.

Fot.2 .Kapliczka w Siedliskach; widok ogólny .2019

Fot.2 .Kapliczka w Siedliskach; widok ogólny . Bliskość ruchliwej drogi jest przyczyną wielu zniszczeń.2019

Fot.3 .Kapliczka w Siedliskach; widok na wnękę z ołtarzykiem i figurą Chrystusa .2019

Reasumując należy stwierdzić ,że stan zachowania kapliczki jest zły. Szczególnie zniszczony jest kamień /przyczynia się do tego bliskość drogi i wzmożony ruch samochodowy/ . Wyprawy z pobiałami są splekane i odpadają .Należy niezwłocznie przystąpić do prac konserwatorskich.

WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE.

Zasadniczym celem prac konserwatorskich będzie podjęcie czynności zmierzających do skutecznego powstrzymania procesów niszczących zabytkową substancję i utrwalenia jej pierwotnego wyglądu. W wyniku przeprowadzonej konserwacji technicznej i estetycznej kapliczka powinna zachować swoją oryginalną „urodę”.

W pierwszej kolejności należy przystąpić do usuwania wtórnych zapraw oraz farb i pobiał. Prace należy wykonywać bardzo starannie i pod nadzorem konserwatora .

Zaleca się czyszczenie ręczne ,stopniowe usuwanie nawarstwień za pomocą skalpela , dłut ,skrobaków.

Po usunięciu nawarstwień konieczne jest uzupełnienie ubytków muru oraz „wylepienie” ścian kapliczki zgodnie z techniką oryginału . Dopuszcza się zastosowanie cienkiej wapiennej zaprawy firmowej ; Optolith ,lub Remmers

Na koniec ściany kapliczki należy alternatywnie

- wybielić kilkakrotnie wapnem gaszonym dołowanym /najlepiej kilkunastoletnim/ ,

-pomalować farbą wapienną w odcieniu starej bieli firm Optolith, Remmers.

Decyzja do konserwatora prowadzącego.

Dach kapliczki zaleca się poddać konserwacji technicznej i estetycznej oraz uzupełnić brakujące płyty kamienne . Po uzupełnieniu dach zaleca się poddać hydrofobizacji.

Ołtarzyk z figurą Chrystusa u słupa zaleca się przewieźć do pracowni konserwatorskiej i poddać kompleksowej konserwacji technicznej i estetycznej.

Fot.4 .Kapliczka w Siedliskach; widoczne zniszczenia dolnych partii wypraw i wążku kammiennego .2009.

Fot .7 .Kapliczka w Siedliskach; Widok tyłu kapliczki- widoczne zniszczenia kamiennego dachu .2019

Fot.8 .Kapliczka w Siedliskach; Widok tyłu kapliczki- widoczne zniszczenia dolnych partii kapliczki.2009

POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE W PUNKTACH:

1. Wykonanie szczegółowych badań stratygraficznych, w celu ustalenia ilości i rodzaju nawarstwień.

2. Czyszczenie ręczne (lub doczyszczanie), powierzchni metodą zeszkrobienia z zastosowaniem środków chemicznych (w razie konieczności) dobranych doświadczalnie na obiekcie.
3. Usunięcie metodą wykucia uzupełnień i nawarstwień z zaprawy cementowej.
4. Nasączenie struktury kamienia środkiem do zwalczania mikroflory środkiem Alkutex BFAEntferner firmy Remmers.
5. Nasączenie kamienia środkiem wzmacniającym jego strukturę; KSE 100 i KSE 300 firmy Remmers.
6. Wykonanie uzupełnień i rekonstrukcji wątku kamiennego . Zaleca się firmową zaprawę do uzupełniania kamienia Restaurantenmortel firmy Remmers
7. Uzupełnienie ubytków w pokryciu kamiennego dachu .Zaleca się płyty piaskowcowe w kolorze zbliżonym do oryginalnych.
8. Uzupełnienie fugowania na łączeniu elementów; zaprawą renowacyjną do fugowania Funncosil Fugenmoertel firmy Remmers.
9. Hydrofobizacja kamienia Funcosil WS firmy Remmers . Stosowanie wg zaleceń producenta.
10. Uzupełnienie wypraw tynkarskich na ścianach kapliczki .Zaleca się alternatywnie;
  - zaprawę wapienno-piaskową modyfikowaną dodatkami zgodnie z techniką oryginału,
  - firmową zaprawę wapienną cienkowarstwową firm; Optolith, Remmers ,Atlas Złoty Wiek
11. Pomalowanie ścian kapliczki ;farbą wapienną w kolorze zbliżonym do historycznych wymalowań.

Fot .9. Kapliczka w Siedliskach; Wnęka z ołtarzykiem i figurą Chrystusa .2019

OŁTARZYK Z FIGURĄ CHRYSZTUSA FRASOBLIWEGO

POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE W PUNKTACH:

1. Oczyszczenie powierzchni drewna z luźnych zabrudzeń odkurzaczem.
2. Zabezpieczenie zbutwiałych fragmentów 5% roztworem Paraloidu B-72 w acetonie.

3. Pobranie próbek do badań laboratoryjnych.
4. Dezynfekcja i dezynsekcja drewna środkiem owadobójczym o działaniu profilaktycznym: ANTOX Z, XIREIN.
5. Impregnacja powierzchni poprzez nasączenie drewna 10-15%roztworem Paraloidu B-72 w acetonie lub10-15%roztworem Osolanu KL w ksylenie. Preparat zostanie naniesiony pędzlem.
6. Nasączenie drewna ołtarza srodkiem ognioodpornym FOBOS.
7. Sklejenie pękniętych fragmentów ołtarza przy u_yciu kleju PONAL lubVIKOL.
8. Uzupełnienie ubytków drewna kitem trocinowym na bazie OSOLANU lub flekami z tego samego gatunku drewna, z którego wykonano obiekt.
9. Podklejenie odspojień przy użyciu tworzywa akrylowego Plextol 500. w przypadku podpecherzeń, należy zastosować metode iniekcji (wszystkie zabiegi do wykonania w razie konieczności).
10. Zmycie pociemniałego werniksu i usunięcie przemalowań przy użyciu kompozycji rozpuszczalników organicznych, bądź gotowych past firmowych. Warstwy wtórne należy usuwać stopniowo, przy kontroli światłem UV tak aby nie zmyć zachowanych laserunków.
11. Uzupełnienie ubytków warstwy zaprawy, z zastosowaniem tradycyjnej zaprawy kredowo – klejowej oraz opracowanie powierzchni.
11. Położenie warstwy ochronnej z werniksu damarowego.
12. Scalenie kolorystyczne ubytków warstwy malarskiej przy użyciu odsączonych farb olejnych.
13. Położenie końcowej warstwy werniksu – werniks damarowy matowy.
14. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej powykonawczej

UWAGI KOŃCOWE.

Stosowane w trakcie prac materiały i technologie muszą spełniać wymagania techniczne, normowe, estetyczne i użytkowe, posiadać stosowne atesty, aprobaty, certyfikaty zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wszystkie prace konserwatorskie powinny być wykonywane pod kierunkiem dyplomowanego konserwatora zabytków.

Fot.10 .Kapliczka w Siedliskach; Widok tyłu kapliczki- widoczne zniszczenia dolnych partii oraz kamiennego dachu .2019

Opracował;

PRACOWNIA PLASTYCZNA I KONSERWATORSKA

33-300 Nowy Sącz, ul. Długosza 71/18
NIP 734-138-04-95 REGON 120488141

ARTYSTA PLASTYK
KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
mgr Józef Stanisław Stec
ul. Długosza 71/8 . tel. (18) 42 99 42
33-300 NOWY SĄCZ